

ОБЩИНА СМОЛЯН

УТВЪРЖДАВАМ: /П/

НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ
Кмет на Община Смолян

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА 2021 г.

Съдържание

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	3
II.	ВИЗИЯ.....	3
III.	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	3
IV.	ЦЕЛЕВА ГРУПА.....	4
V.	АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА СМОЛЯН.....	4
1.	Демографска реалност	4
2.	Формално и неформално учене.....	5
3.	Младежка заетост	6
4.	Икономическа активност и предприемачество	8
5.	Достъп до информация и услуги	11
6.	Гражданска активност.....	12
7.	Младежко доброволчество	13
8.	Здравословен начин на живот	14
9.	Младите семейства	14
10.	Социално включване на младите хора.....	15
11.	Младежка престъпност.....	15
12.	Младите хора в малките населени места и селски райони	16
13.	Управление на младежката политика.....	17
VI.	ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	17
1.	Подобряването на достъпа до информация и качествени услуги	17
2.	Насърчаване на здравословния начин на живот	17
3.	Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение	18
4.	Развитие на младежкото доброволчество	18
5.	Повишаване на гражданската активност	18
6.	Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора.....	18
7.	Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.....	19
8.	Развитие на межкултурния и международния диалог	19
9.	Повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността	19
VII.	ПРЕДЛАГАНИ ДЕЙНОСТИ.....	19
VIII.	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	19
IX.	ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	20
X.	ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА	20
XI.	РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА	20
XII.	ФИНАНСИРАНЕ.....	20

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за младежта на Община Смолян за 2021 г. е разработен в изпълнение на Ревизирана европейска харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите, чиито принципи са приети от Общински съвет – Смолян с Решение №343/21.12.2001 г. и Закона за младежта.

Той е стратегически документ за разработване на конкретни мерки за работа с младите хора, за тяхното развитие и реализация и определя основните цели и приоритети на Община Смолян в областта на младежката политика. Насочен е към подобряване качеството на живот на младите хора, чрез създаване на устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и за мобилизиране на потенциала на младежите в развитието на България и Европейския съюз.

Общинският план за младежта цели създаване на възможности за пълноценно развитие на младите хора, изграждане на активна гражданска позиция у тях и включването им в процеса на вземане на решения. Преодоляването на трудностите и работата в екип допринасят за личностното им израстване, което носи усещането, че са направили нещо стойностно и създава самочувствие с което да се почувстват пълноценни граждани.

Реализира се в партньорство с всички заинтересовани страни на местно ниво: Община Смолян, Общински съвет – Смолян, училищни настоятелства, учебни заведения, ученически съвети, Областен информационен център – Смолян, читалища, неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата и спорта, европроекти, екология и туризъм, МКБППМН, Превантивно-информационен център по наркотични вещества, БЧК, РЗИ, бизнес-организации, териториални структури на заинтересованите централни държавни органи и др.

С настоящия план се създава възможност Община Смолян да гарантира участието на представители на младите хора при формирането, изпълнението и отчитането на общинските политики за развитие на младежта. Създава се възможност Общината да кандидатства за целево финансиране по програми на Министерството на образованието и науката, Министерството на младежта и спорта, по програми на Европейския съюз и др.

II. ВИЗИЯ

Визията на община Смолян е насочена към подобряване качеството на живот на младите хора и на условията за успеха им, чрез устойчиви механизми за инвестиране в младежта като значим социален капитал и за мобилизиране потенциала на младите хора в развитието на община Смолян, България и Европейския съюз.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

- **Съответствие** на програмите и услугите за младежи с националните, европейските и международните стратегически документи
- **Законосъобразност**
- **Недискриминация, обществена солидарност и толерантност** към всички групи младежи
- **Ефективност и ефикасност** на младежките проекти и инициативи
- **Многосекторен подход**
- **Равен достъп** за всички младежи
- **Иновативност** в процеса на планиране и предоставяне на услуги за младежи, младежки проекти и инициативи
- **Професионализъм** при управлението на услугите за младежи

- **Ефективност, прозрачност и икономичност** при усвояването на финансовите средства
- **Надграждане** и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги
- **Изграждане на мрежа от партньорства** на местно, регионално и национално ниво с участието на всички заинтересовани страни

IV. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Дейностите в плана са насочени към подрастващите и младите хора на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

V. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА СМОЛЯН И ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПРЕЗ ИЗМИНАЛАТА ГОДИНА

Основно предизвикателство е създаването на мотивация за младите хора да останат да се реализират както на територията на община Смолян, така и в България. Възникналата световна пандемия от Ковид-19 през 2020 г. ни изправи пред още по-големи изпитания. В тези трудни времена, стремежът на младите към независимост и самореализация ни карат да бъдем отговорни в създаването на стабилен социален и икономически климат.

1. Демографска реалност

Отново на преден план се наблюдава отливът на младежи от общината. Най-вече това се дължи на липсата на привлекателни възможности за работа и професионално развитие, особено в малките населени места. Пандемията от Ковид-19 също оказва негативно влияние върху демографската реалност. В представените таблици са обобщени данни на НСИ за 2019 г. и 2020 г. относно изменението броя на младежите от област Смолян и жителите от община Смолян.

Област/ възраст	Общо					
	2019 г.			2020 г.		
Смолян	<i>всичко</i>	<i>мъже</i>	<i>жени</i>	<i>всичко</i>	<i>мъже</i>	<i>жени</i>
15 - 19	4 033	2 117	1 916	3 942	2 062	1 880
20 - 24	2 969	1 562	1 407	3 110	1 659	1 451
25 - 29	4 160	2 218	1 942	3 710	1 982	1 728

Област/ възраст	В градовете					
	2019 г.			2020 г.		
Смолян	<i>всичко</i>	<i>мъже</i>	<i>жени</i>	<i>всичко</i>	<i>мъже</i>	<i>жени</i>
15 - 19	2 510	1 288	1 222	2 490	1 276	1 214
20 - 24	1 707	877	830	1 803	932	871
25 - 29	2 410	1 236	1 174	2 130	1 096	1 034

Област/ възраст	В селата					
	2019 г.			2020 г.		
Смолян	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
15 - 19	1 523	829	694	1 452	786	666
20 - 24	1 262	685	577	1 307	727	580
25 - 29	1 750	982	768	1 580	886	694

Община Смолян	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2019 г.	35 829	17 089	18 740	27 092	12 889	14 203	8 737	4 200	4 537
2020 г.	35 288	16 775	18 513	26 718	12 655	14 063	8 570	4 120	4 450

2. Формално и неформално учене

За личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество е важно доброто образование. Пандемията от Ковид-19 доведе до налагане на промени и в образователния процес през учебната 2019/2020 г. В следствие от наложените протиепидемични мерки образователната система преустрои обучението в онлайн формат. Въпреки това учебните заведения от община Смолян успяват да подготвят едни от най-добрите по успех кадри, готови да продължат успешно висшето си образование.

На територията на община Смолян функционират филиали на две висши учебни заведения – Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" с Физико-технологичен факултет, тринадесет общински училища, пет професионални гимназии, дванадесет детски градини, както и Център за подкрепа за личностно развитие - Обединен детски комплекс Смолян, ЦПЛР - Ученическо общежитие „Васил Димитров" - гр. Смолян и ЦПЛР „Широка лъка“ в с. Широка лъка.

Популярността и признаването на неформално обучение са по-разпространени в онлайн пространството, като роля имат и младежките организации, които чрез различни проекти допринасят за развитието на неформалното образование.

Основата на младежката работа е неформалното и информалното обучение. Неформалното учене е обучение, което се осъществява чрез планирани дейности (от гледна точка на целите на ученето, времето за обучение), когато има някаква зададена форма на обучение (например отношения между обучавани и обучители). Информалното учене е учене, което е резултат от ежедневните дейности, свързани с работа, семейство или свободно време, които не са организирани или структурирани по отношение на целите, времето или предоставената подкрепа. Примери за резултати от ученето, придобити чрез информално обучение са умения, придобити чрез житейски и трудов опит, умения за управление на проекти, придобити езици, межкултурни умения, придобити по време на престой в друга държава, придобити извън работното място умения, доброволчески дейности, културни дейности, спорт, работа с младежи и чрез дейности в дома, например като грижи за дете и т.н. Общи елементи в съществуващите определения за неформалното обучение са целенасочено обучение; разнообразни контексти; различна и лека организация на

осигуряване на материали; алтернативни/допълващи стилове на преподаване и обучение; по-слабо признаване на резултатите и качеството. Неформални методи на преподаване и обучение са комуникационни методи: взаимодействие, диалог, посредничество; методи на дейност: опит, практика, експериментиране; социално-фокусирани методи: партньорство, работа в екип, работа в мрежа; самостоятелно насочени методи: творчество, откритие, отговорност. Младежките организации в Смолян чрез различните си инициативи в много голяма степен допринасят за развитието на неформалното обучение. Те са активни в различни програми и проекти, които включват дейности с насоченост в полза на младежите и тяхното личностно развитие. Част от тези инициативи се финансират и от Младежкия фонд на община Смолян.

3. Младежка заетост

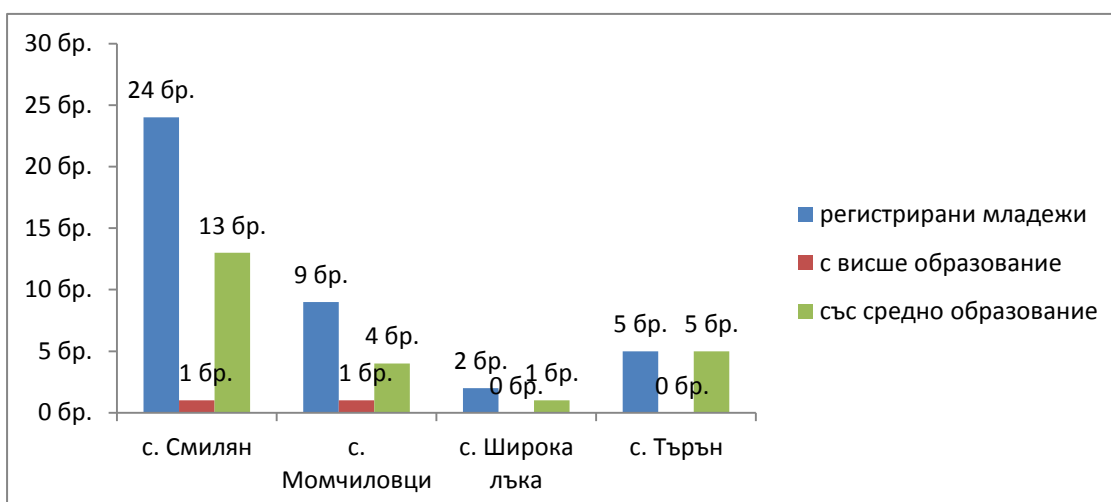
От изключителна важност за задържане на младите хора е създаването и запазването на добри условия за реализация в трудовата и социалната сфера. Поради несъответствието на квалификацията на безработните лица с изискванията на работодателите се наблюдава дисбаланс между търсенето и предлагането на работна ръка. В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда. Не е наложена все още практиката на работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Младите хора се превръщат в потенциален ресурс на заетостта в „сивата част“ на икономиката. Недостатъчните професионални умения и практика в реална среда и невъзможността за професионален избор на учащите от най-ранната възраст, принуждават част от завършилите училище да започнат „първата възможна работа“, най-често в сферата на услугите, търговията и обслужването. Липсата на добро заплащане и условията на труд демотивират голяма част от младите хора.

**Регистрираните младежи в гр. Смолян за 2020 г. са
325 лица, като от тях:**

Безработни младежи в по-големите села, регистрирани в дирекция „Бюро по труда“ за 2020 г.

На 15.10.2020 г. в залата на Военен клуб – Смолян, се проведе трудова борса, организирана по проект „Готови за работа“, с основна цел да стимулира активността на младежите до 29-годишна възраст включително, които не са нито в образование или обучение, нито в заетост и не са регистрирани като безработни лица в дирекция „Бюро по труда“, както и да подобри възможностите за намиране на работа и трудовата им реализация на пазара на труда. На събитието присъстваха голям брой безработни лица.

За работа на специалисти от информационните и комуникационните технологии, Община Смолян изгради споделено пространство в сградата на стария Общински съвет /Журналиста/. Пространството е уютно, функционално и предлага всички удобства, като на този етап предлага работни места за 15 човека. Има възможност за бъдещо разширение. Чрез това пространство специалистите от една страна ще работят в нашия град, а от друга ще дадат тласък на ИТ сектора в целия регион. Вече има заявен интерес от няколко фирми и пространството очаква своите първи посетители в началото на 2021-а година. Пространството може да бъде използвано и

от стартиращи фирми, които все още нямат собствен офис. Таксите за ползване са приети от Общински съвет – Смолян и са обявени в Наредба №2, Приложение 2.

4. Икономическа активност и предприемачество

По отношение на икономическата активност може да се твърди, че предприемаческата култура и инициативност на младите хора са в начален етап. Младите хора се нуждаят от по-голяма подкрепа както при стартирането, така и при развиването на самостоятелен бизнес, въпреки добрите практики и модели по проекти и програми, които ги насърчават.

Редица неправителствени младежки организации, опериращи на територията на Община Смолян са активни в изпълнението на различни проекти, с които стимулират предприемаческата активност на младежите чрез организиране на различни обучения, семинари, обмяна на опит с организации от чужбина и други.

Косвено тази дейност се подпомага от общината чрез осигуряване на помещения или друга подкрепа, както и чрез младежкия фонд.

През 2020 година Консултативният съвет по въпросите на младежта към Община Смолян одобри петнадесет проекта на стойност 7 453,05 лв. на организации, работещи в сферата на младежките дейности съгласно Наредбата за предоставяне на финансови средства от бюджета на Община Смолян за финансиране на младежки инициативи и проекти на организации с дейност в сферата на младежките дейности, приета от Общински съвет – Смолян с Решение №533 от 21.11.2013 г., изменена и допълнена с Решение №65/18.02.2016 г.

Проектите са описани в таблицата по-долу както следва:

<i>Одобрени и финансирани проекти за 2020 година</i>			
Кандидатстваща организация	Наименование на проекта	Цел на проекта	Финансиране от Община Смолян
1. Настоятелство при ученическо общежитие	Обособяване на актова зала в ЦПЛР-УО „Васил Димитров“- гр. Смолян	Поради липса на голяма зала за провеждане на общи мероприятия като празници, родителски срещи и др. в такава се преустрои столовата, която разполагат не се използваше по предназначение от много години. Фокусът е поставен върху подобряването на битовата среда и условията на живот в общежитието чрез тази промяна.	499,98 лв.
2. Млади изследователи за младежко развитие	Успелите родопчани говорят	Проектът е насочен предимно към ученици от 11-12 клас с цел да се запълни липсата на информация относно различните професионални възможности, пред които предстои да бъдат изправени младежите в гимназиален клас, като за целта се провеждат дискусии с лектори на живо.	500,00 лв.
3. Криле от светлина	Насърчаване на здравословен начин на живот по неформален начин	Проектът адресира темата за здравословния начин на живот чрез практикуване на спорт. Фокусът е насочен също така и върху придобиването на основни знания за разпознаване и справяне с наркотиците, тютюнопушенето и алкохола чрез провеждане на обучения	500,00 лв.

Кандидатстваща организация	Наименование на проекта	Цел на проекта	Финансиране от Община Смолян
4. НИЕ	Семинари по инициативата „Аз и пчелите“, обучителен семинар в ПУ „Паисий Хилендарски“ и участие във Фолклорен фестивал в гр. Раковски	Целта на първия елемент на проекта „Аз и пчелите“ е да възпита още от ранна детска възраст у учениците отговорно отношение към пчелите и грижа за тяхното опазване. Целта на втория елемент – обучителен семинар за студенти от ПУ е да подобри тяхното безконфликтно общуване. Третия елемент – участие във фолклорния фестивал в гр. Раковски с цел да повиши интереса на младежите, участващи в сдружението към българската култура и традиции и да повиши тяхното национално самочувствие.	500,00 лв.
5. ИнТайм ЕрЕм	Младежко спортно-образователно събитие „Гейминг турнири в град Смолян“	Фокусът е насочен върху усъвършенстване на социалните умения, подобряване и развиване на творческото мислене на младежите чрез популярно за младежите занимание – видео игри с образователна и занимателна насоченост. В този проект младежите показват положителната страна на видео игрите, като занимание за развиване на социални умения и ангажираност.	500,00 лв.
6. Нови хоризонти	Живата мъдрост от годините	Проектът цели да покаже живота, опита и мъдростта на възрастните хора, останали сами и настанени в Дома за стари хора в с. Фатово. Фокусът им е насочен върху събраните досега снимкови материали от посещенията на доброволци в Дома за стари хора в с. Фатово с идеята тези снимки да достигнат до по-голяма група от хора чрез диплянки и организиране на фотоизложба.	500,00 лв.
7. Туристическо дружество „Крепостта-Могилица“	Фонд за подкрепа на младежки инициативи – Младежко обучение – ориентиране и оцеляване в планината!	Основната идея на проекта е да проведе обучение на младежи в областта на планинарството с цел придобиване на необходимите полезни знания и умения за справяне в планински условия. Обучението се провежда в горното поречие на р. Арда, района на пещера Надарска в с. Могилица.	500,00 лв.
8. Клуб на професионалните готвачи-Смолян	Осмомартенски десерт за мама	Целта на проекта е да възпита у младите хора в най-ранна детска възраст отношение към приготвянето на ястия, като е избран определен повод, в който да се включат и родители, а също и деца и младежи в неравностойно положение. В проекта участват професионални готвачи, с което не само се възпитава култура към храната, а и се представя една популярна професия, от която винаги има нужда.	494,20 лв.

Кандидатстваща организация	Наименование на проекта	Цел на проекта	Финансиране от Община Смолян
9. Млади изследователи за младежко развитие	Академия „Лидери на промяната“ 2020	Целта е да повиши информираността на младите хора по отношение на техните граждански права и възможностите им активно да участват в обществото по теми, засягащи техния живот. Фокусът е насочен към младежи, които се стремят да развият своите лидерски качества, имат потенциал и искат да бъдат част от активните граждани на територията на община Смолян чрез организиране на дискусии и срещи.	500,00 лв
10. Криле от светлина	Техническо обезпечаване на младежко пространство Смолян	Целта на проекта е да предостави на младежите техническо средство-дрон, с което да осъществят идеите си за заснемането и популяризирането на видеофилми за обученията в центъра, както и камери за видеонаблюдение, осигуряващи сигурност както за младежите така и за техните родители. В обосновката си младежите подчертават важността на дейностите в младежното пространство за канализиране на енергията на младите в полза на обществото и превенция на вредни зависимости и противообществените прояви.	500,00 лв
11. Настоятелство при ученическо общезитие	Видеонаблюдение на актова зала в ЦПЛР-УО „Васил Димитров“-гр. Смолян	Фокусът им е поставен към усилията за създаване на условия за реално и активно участие на учениците във всички дейности, свързани с тяхното развитие. За тази цел сдружението се нуждае от поставяне на IP камери във вече създадената актова зала, благодарение на предишен проект, финансиран от Младежки фонд на Община Смолян. Целта им е да работят в посока повишаване сигурността и социалната ангажираност на учениците.	498,00 лв.
12. НИЕ	Не на насилието	Целта им е да помогнат на младежките участници да се научат да общуват ненасилствено, да станат по-успешни хора и пълноценни граждани чрез провеждане на семинар. Фокусът им е насочен към система, наречена ненасилствено общуване. Младежите осъзнават, че домашното насилие и насилието основано на пола са едни от сериозните социални проблеми. Като основна причина за това се определя неспособността на хората да общуват пълноценно помежду си.	471,60 лв.

Кандидатстваща организация	Наименование на проекта	Цел на проекта	Финансиране от Община Смолян
13. Млади изследователи за младежко развитие	Ефективно отопление в младежко пространство Смолян	Целта на проекта е да се осигури подобър комфорт за ползвателите на младежкото пространство, чрез закупуване на два броя конвектори, с което да се подобрят условията за провеждане на мероприятия и през зимния сезон. В рамките на проекта, чрез подкаст бе представен и иновативния проект +Cityxchange, финансиран по програма Хоризонт 2020 на община Смолян, насочен към постигане на високи цели в сферата на енергийната ефективност и усилията, насочени към постигане на положителен енергиен баланс на сградите.	500 лв.
14. Настоятелство при ученическо общежитие	Обособяване на зона за отдих в ЦПЛР-УО „В. Димитров“	Фокусът им е поставен към необходимостта да се обособи кът за отдих във фойето на третия етаж, където учениците да общуват без да се получава струпване, като по този начин една част от учениците могат да ползват залата за самоподготовка, а други да си почиват в приятна зона за отдих. С този проект значително се подобрява средата в ученическото общежитие, като се предоставя уютен кът за общуване и прекарване на свободното време на учениците.	499,27 лв
15. Клуб на жените Родопчанка	Еко идея „Бъди еко новатор“	Целта на проекта е да повиши информираността на младежите от града и региона, относно екологичните предизвикателства – намаляване на прекомерното използване на пластмасови изделия за еднократна употреба в ежедневието като насочат потребителите към алтернативи на пластмасата за еднократна употреба и замяната и със съдове за многократна употреба, както и да обучат целевата група що е процес на компостиране. Идеята им е чрез организиране на творчески ателиета за младежи, да бъдат демонстрирани разработените модели за творческа работа с отпадъци, и да бъдат разработени указания за правилно компостиране и съхраняване на органични отпадъци.	490 лв.

5. Информация и услуги

Община Смолян има изградена добра културна инфраструктура – обществени библиотеки, музей, читалища. Те изпълняват и ролята на памет за миналото като събират, съхраняват и осигуряват достъп до материали, свързани с историята на

общността или на отделни личности. Чрез предлагането на разнообразна информация те подпомагат хората да участват компетентно при обсъждането и вземането на решения по ключови проблеми.

Чрез дейността на Областния информационен център – Смолян е разрешен достъпът до информация за европейските програми. Въпреки масовото навлизане на информационните технологии в бита и в работата, достъпът на младите хора, особено на социално неравнопоставените и тези в селата, е все още ограничен.

По Национална програма „Активиране на неактивни лица“, към общинска администрация – Смолян е дадена възможност за назначаване на младежки медиатор, със задачата да информира, мотивира и активира младежи до 29 г., които не учат, не работят и не са регистрирани в дирекция „Бюро по труда“. Той провежда групови и индивидуални срещи с тях, с цел предоставяне на съвети и насоки за безработните, които имат нужда от помощ за търсене и намиране на работа, включване в обучения за повишаване на квалификацията, помощ при изготвяне на CV и други. Социалните мрежи и интернет могат да бъдат определени като един от най – кратките и ефективни подходи за достигане на неактивни младежи. Младите хора са белязани от епохата на новите информационни технологии. Те са част от т.нар. „Поколение Z“. Общуват повече в социалните мрежи и като че ли предпочитат посредствения чрез технологии контакт пред директния, „лице в лице“. Социалните мрежи са естествена за тях среда, в която създават контакти, търсят и споделят информация, общуват с приятели.

Община Смолян има четири зони за безплатен високоскоростен интернет на обществени места, които се намират на следните места:

- гр. Смолян, бул. „България“ №71 - Стар център
- гр. Смолян, ул. „Доктор Петър Берон“ - Спортни площадки
- гр. Смолян, ул. „Доктор Петър Берон“ - Спортен комплекс (Старият стадион)
- гр. Смолян, бул. България №12 ж.к. Нов център - Родопски драматичен театър

WiFi4EU е отворена мрежа, тя е със свободен достъп и не е необходимо потребителите да се идентифицират по някакъв начин (например използване на парола) за свързване.

През 2020 г. се създаде фейсбук страница „Младежки дейности – Община Смолян“ с цел популяризиране на младежките проекти и предоставяне на информация относно предстоящи събития.

6. Гражданска активност

Наложените противоепидемични мерки във връзка с пандемията от Ковид-19 през 2020 г., доведе до един период на ограничаване на събиранията и контактите с хората помежду си. Въпреки това социалните мрежи и онлайн средата останаха отворени за изразяване на гражданските позиции. Този начин на общуване, разбира се, не е чужд за младите хора, дори е предпочитан начин за извяване. Участието на младите хора в процеса на взимане на решения по проблеми и въпроси, важни за тяхното бъдеще, членството им в различни младежки организации, включването им в различни инициативи допринасят за социалното и трудовото им развитие.

Ръководството на Община Смолян и през 2020 г. при спазване на всички противоепидемични мерки осъществи срещи с групи младежи и младежки неправителствени организации, на които разгледа специфичните им проблеми и набеляза мерки за решаването им.

Община Смолян е партньор в проект „АГОРА - демократични ценности и култура в Европа“, по програма „Европа за гражданите“. Проектът е насочен към насърчаването на структурния диалог, на европейското гражданство и подобряване

на условията за демократично участие на ниво Европейски съюз на младите хора. Диалогът ще осигури подобряване разбирането на младите участници за ценности на ЕС като солидарност, свобода, единство, толерантност; повишаване на осведомеността по въпроса за евроскептицизма; насърчаване на активното гражданство и принос към процеса на вземане на решения на европейско и местно ниво. Партньори по проекта са общини от Кипър, Португалия и Италия, като в дейностите ще бъдат включени младежи и представители на младежките организации от Смолян. Поради наложените ограничения в периода на пандемия, и спецификата на проекта, дейностите са временно отложени и срокът на проекта е удължен.

По повод 60-годишнината на града и във връзка с планиране развитието за следващия период и разработването на дългосрочна визия за развитие до 2050 година, Община Смолян обяви конкурс на тема „Моят Смолян през 2050-та година“ в следните категории и възрастови групи:

➤ Категория „Изобразително изкуство“ – рисунки, приложения или други творби по зададената тема с материали по избор.

➤ Категория „Литературно творчество“ – кратки разкази или есета в обем до две страници.

➤ Категория „Мултимедия“ – кратко видео или презентация, представено от един или група автори с продължителност до 5 минути, като видеото може например да представя виртуална разходка из града

Възрастови групи:

1. Деца до 7 години
2. Ученици от 1-4 клас
3. Ученици 5-8 клас
4. Ученици 9-12 клас

Постъпилите творби са оценени по своята оригиналност, задълбоченост, ангажираност към проблемите на града ни. Във всяка категория са излъчени победители, които получиха награди, а на всички участници са дадени грамоти за участие.

Творбите на младежите и децата представиха ярка картина на това как биха искали да изглежда нашият роден град – красиво място, където биха искали да останат да живеят. В хода на тази идея сдружение „Млади изследователи за младежко развитие“ и младежи от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към община Смолян, в отговор на вандалските прояви, реализира инициатива за изрисуване на арт пейки. Художественото оформление на пейките е по идея на учениците от Професионалната гимназия за приложни изкуства, в която се включиха възпитаниците на ПГИ „Карл Маркс“, ЕГ „Иван Вазов“ и младежи от сдружението. Пейките са поставени на пешеходния мост на Стария център. Този проект показва, че младите хора могат да се обединят срещу вандализма чрез изкуството.

7. Младежко доброволчество

Като цяло доброволството дава множество възможности на младите хора да изразят своя порив към хуманност и грижа за другите, както и да се утвърдят общочовешките ценности сред младото поколение, но механизмите за публичното подпомагане на младежкото доброволчество като важна проява на солидарност и гражданска активност все още са неразвити.

На 5 декември Превантивно-информационният център по наркотични вещества към Община Смолян отбеляза Международния ден на доброволеца. Доброволците

получиха като подарък отличителни фланелки с надпис: „Аз съм доброволец в ПИЦ-Смолян“.

По повод Международния ден на доброволеца, Министерството на младежта и спорта проведе онлайн инициатива „Мисията Доброволец – (не)възможна“. С първо място е отличено, номинираното от Община Смолян в категория „Доброволческа организация“ 2020, сдружение „Млади изследователи за младежко развитие“. Целта на инициативата е популяризиране на добрите практики на изяви млади хора и организации в сферата на доброволчеството, които чрез своя пример да „заразят“ и други младежи с духа на хуманните дейности и работа.

8. Здравословен начин на живот

На територията на община Смолян развиват дейност клубове в спортовете футбол, волейбол, вдигане на тежести, ски, ориентиране, сноуборд, плуване, спортни танци, тенис на маса и др. Функционират модерно обновени спортни комплекси - спортна зала, плувен басейн и открити спортни площадки. Общината изключително много набляга и държи на спорта, защото именно той е и едно от най-добрите средства за борба и превенция на употребата на алкохол, цигари и други вредни навици. При желание, възможности за спортни занимания има.

Пандемията от Ковид-19 и наложените протиепидемични мерки затвориха редица спортни клубове, фитнес зали, танцови състави и др. спортове. Всичко това оказва негативни последици върху физическото състояние на голяма част от хората, най-вече и на подрастващите.

Въпреки пандемичната обстановка в спортната зала „Величко Чолаков“ през месец ноември 2020 г. се проведе турнир по тенис на маса за ученици до 18 г. с организатор на събитието Превантивно-информационен център по наркотични вещества към Община Смолян и със съдействието на спортен клуб по тенис на маса „Орфей“ – Смолян. В турнира взеха участие 24 момчета на възраст от 7 до 17 години. Бяха осигурени купи и медали на победителите, медали на всички участници и предметни награди. Състезанието се проведе без публика. Всички въведени протиепидемични мерки бяха стриктно спазвани.

На 25 август на площадката до стария стадион се проведе стрийт фитнес състезание като участниците бяха разделени на две възрастови категории до 16 години и над 16 години. За спечелилите във всяка категория имаше осигурен награден фонд.

Традиционният турнир по вдигане на тежести в памет на Величко Чолаков се проведе на 12 септември в спортната зала в гр. Смолян, която носи името на шампиона. В турнира участваха предимно деца и млади щангисти от 7 спортни клуба от различни градове. Участниците получиха специална грамота и паметни сувенири.

9. Младите семейства

Формалното и неформално учене, младежката заетост, както и икономическа активност и предприемачество, оказват съществено влияние върху създаването и съхраняването на едно бъдещо семейство. Тези фактори са ключови в етапа на развитие на младежта. Липсата на който и да било от тях, води до предстоящи негативни последици, като нарастване броя на разводите в младежка възраст, нарастване на относителния дял на децата, родени извън брак, и на младите жени, които са самотни родители.

Друг проблем сред младите хора остава продължителното им съжителство с родителите, като основната причина за това е липсата на финансови възможности да живеят под наем или да закупят собствено жилище.

От м. февруари 2019 г. с решение на Общински съвет – Смолян се отпускат финансови стимули в размер на 500 лв. за новородено или осиновено дете в семейства от Община Смолян. През 2020 г. има отпуснати 160 финансови стимула.

10. Социално включване на младите хора

Налице са ограничени възможности за професионална заетост на младежи с увреждания. Когато не могат да намерят работа те се обезкуражават и това пречи на тяхното социално включване. Община Смолян даде възможност на седем лица с увреждания до 29 г. да работят по проект „Обучение и заетост за младите хора“ за период от две години, като по-този начин ги насърчи да доказват себе си и да се чувстват пълноценни хора.

През м. юли 2020 г. Община Смолян кандидатства пред ФОНД „Социална закрила“ и беше одобрена за осигуряване на технически средства (лаптопи, компютри, мултифункционални устройства) за децата и младежите, настанени в социални услуги, делегирана от държавата дейност от резидентен тип – два центъра за настаняване от семеен тип в гр. Смолян и понастоящем Център за работа с деца на улицата /седмична грижа/ в с. Широка лъка.

11. Младежка престъпност

Смолян е сравнително спокоен град, но все пак има случаи в които се наблюдава прояви на престъпност и насилие, въпреки въведените мерки за снижаване на насилието като поставяне на охрана, видеонаблюдение и др. Най-рисковите групи се оказват младите хора без родителски контрол (отсъстващи родители, непълни семейства) и ранно отпадналите от образователния процес. Има какво да се желае все още по отношение на доверието и респекта по отношение на правоохранителните и правораздавателните органи сред младите хора, което възпрепятства активното им участие в превенцията на престъпността. В община Смолян през изминалата 2020 г. от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни има разгледани случаи на младежи от 15 до 18 години за правонарушения с моторни превозни средства без книжка и кражби.

Превантивно-информационния център по наркотични вещества към Община Смолян проведе следните кампании сред младежите:

➤ Обучение по Национална програма за превенция на употребата на наркотични вещества в училищна среда /8-11 клас/ с директори, учители, педагози, психолози и педагогически съветници от областта.

➤ 18 октомври – Европейски ден за борба с трафика на хора, проведен под надслов „Трафикът на хора с цел сексуална експлоатация съществува“. Въвлечането в този вид експлоатация е една от най-разпространените форми на трафик. Годишно около 300 български граждани, основно жени, биват подлгвани и експлоатирани сексуално, включително и зад граница.

➤ Международния ден без тютюнев дим – 19 ноември проведен под мотото: „Да спечелим заедно - един ден без цигари!“ Раздадени бяха чертожни линейки с мотото: „Начертай вярната посока на своя живот без тютюнопушене“ на основните училища в община Смолян.

➤ Отбелязване на 1 декември – Световен ден на борбата срещу болестта СПИН Кампанията се проведе последния учебен ден преди учениците да преминават на онлайн обучение под надслов: „Глобална солидарност, гъвкави услуги“. Въпреки, че медицината в света е постигнала значителен напредък от края на 90- те години на миналия век, ХИВ продължава да бъде един от основните глобални проблеми в областта на общественото здравеопазване. Мероприятието се проведе последния учебен ден преди учениците да преминават на онлайн обучение.

➤ На 14 февруари съвместно със сектор “Пътна полиция“ - Смолян се проведе акция за спиране на участниците в движението по пътищата. Раздавани бяха стикери с надпис: „Не шофирай, ако си пил!“. Кампанията е насочена към различни групи хора-ученици, студенти и цялото общество, като целта е опазване живота и здравето на участниците в движението.

➤ По повод отбелязване на Международния ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ беше подновена боята на червената панделка – символ на съпричастност.

➤ Всяка година, по инициатива на Световната здравна организация, на 31 май се отбелязва Световния ден без тютюнев дим. Основната цел е да се подчертаят рисковете за здравето, свързани с употребата на тютюн и намаляване на неговите потребители. По този повод сред населението на гр. Смолян бяха раздадени стикери с надпис Животът обича непушачите! Бъдете информирани, за да сте здрави.

➤ „Дървото на посланията“. Какво помага да кажем „НЕ“ на наркотиците и да отстоим важни за нас принципи и ценности! „Да помислим за последиците“, „Да се посъветваме“, Да осъзнаем вредата за себе си и бъдещето си“. Това са част от размислите и решенията на младите хора , които осъзнават вредата от дрогата.

МКБППМН към Община Смолян проведе беседа с ученици от 5, 6 и 7-ми класове във връзка с безопасното използване на интернет, кибер тормоза и трафика на хора.

12. Младите хора в малките населени места и селски райони

Привлекателните възможности за икономическа активност и професионална реализация, на младите хора в малките населени места и селските райони са недостатъчни. Все пак има млади хора, които са избрали да живеят и да се развиват в планината, като използват възможностите за развитие на туризма и занаятчийството. През 2020 сдружение Магна Натура стартира проект, финансиран от фондация „Америка за България“ – BASE Бизнес академия за стартиращи предприемачи. Община Смолян в случая няма пряко участие, но това е един добър пример за ролята на неправителствените организации за подкрепата на местните инициативи, включително и младежкото предприемачество..

Читалищата на територията на нашата община и в най-малките селища, имат своето място, което трябва да бъде съхранено, макар и с ограничени възможности за дейност, защото в повечето случаи се оказват единственото пространство за социално общуване и имат обединяваща роля за местната общност. Те са естествените обществени центрове, където се съхраняват традиционните материални и духовни богатства на селищата в общината. В тях се осъществява връзката между миналото и съвременното, създава се и се възпроизвежда културата по места. Съзнавайки спецификата на региона, съхраненото родопско фолклорно богатство и живите му традиции, читалищните специалисти целенасочено развиват любителското художествено творчество.

Подпомагана от Министерството на културата, Община Смолян присъди през 2020 г. стипендии на две деца с изяви дарби за спечелена I-ва награда, II-ра категория, II-ра група на XVIII Национален конкурс за гайдари и инструментални камерни състави „Вълшебни ритми“ Нови пазар 2020, проведен от 19 до 21 юни 2020 година и за присъдена I-ва награда, IV-та възрастова група на Национален конкурс „Широка лъка пее, свири и танцува“, проведен от 01 до 02 август 2020 година.

От 07 до 09 септември 2020 г. Община Смолян организира безплатни прожекции на открито на най-новите български филми „Революция X“, „Завръщане“ и „Доза

щастие“ на площад „България“ /Амфитеатър/ - Смолян, а от 02 до 07 октомври се проведе Мини филмов фестивал под звездите в Смолян.

От 05 до 09 октомври се проведе деветото издание на Международния театрален фестивал за детска и младежка публика "Забранено за възрастни" при спазване на всички противоепидемични мерки. Фестивалът в град Смолян се организира от Фондация „За Родопите“ в съорганизаторство с Община Смолян и се провежда под патронажа на областния управител Недялко Славов. Фестивалът представи 11 професионални театрални и танцови представления и един игрален филм от България за деца и младежи. Откри се на 5 октомври пред Родопски драматичен театър в Смолян с програма от три събития - танцова импровизация на Брейк школа „Sleepwalkingz“ от Смолян, след което продължи на открито с представлението „Повече от магия“ на Театър Трио от Бургас и завърши в Зала №1 със семейния филм „Смарт Коледа“. Събитието е подпомогнато и от Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни в Община Смолян във връзка с превенция на асоциалното поведение на малолетни и непълнолетни.

13. Управление на младежката политика

Община Смолян участва в реализирането на политиките за младите хора в тясно сътрудничество между различните секторни държавни органи на централно и областно ниво. Отбелязва се напредък в публичното предлагане на качествени услуги, подкрепящи развитието на младите хора, особено услугите за свободното време. Наблюдава се напредък в участието на млади хора в управлението на младежката политика на национално, регионално, областно и общинско ниво.

VI. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Специфичните цели за провеждане на политиката за младежта на Община Смолян са:

1. Подобряването на достъпа до информация и качествени услуги чрез:

- Предлагане на качествени информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща интересите и потребностите на младите хора.
- Привличане на корпоративната среда за осъществяване целите на младежката политика в страната;
- Публично подпомагане и предлагане на услуги за организиране на свободното време на младите хора;
- Разширяване на мрежата и развитие на капацитета на доставчиците на услуги за развитие на младите хора - професионални консултанти, юридически лица с нестопанска цел, читалища, културни институти, спортни организации и др.

2. Насърчаване на здравословния начин на живот чрез:

- Организиране на информационни кампании относно начина на хранене и двигателния режим на младите хора;
- Превенция на тютюнопушенето, употреба на наркотици и полово предавани болести;
- Насърчаване на физическата активност на младежите и подкрепа на спортни инициативи.

3. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение чрез:

- Популяризиране на целенасочени и качествени социални услуги;
- Провеждане на информационни кампании, относно възможностите за трудова ефективност на хората с увреждания;
- Подобряване на архитектурната градска среда посредством различни източници на финансиране;
- Превенция на социалното изключване на младежи на възраст от 18 до 29 години в неравностойно положение.

4. Развитие на младежкото доброволчество като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентноспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание чрез:

- Инициране на повече доброволчески възможности за младите хора;
- Създаване на доброволчески инициативи за младежите като възможност за личностно развитие, учене, социално сближаване и формиране на гражданско самосъзнание.

5. Повишаване на гражданската активност цели осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти чрез:

- Прозрачност на местните политики по отношение на младежта – организиране на дискусии, срещи, форуми по определени теми. Текущо проучване на потребностите и проблемите;
- Насърчаване на младежите да бъдат активни граждани с ясна обществена позиция;
- Информирание на младите хора за дейността на Общинския съвет и формирането на младежка политика;
- Осигуряване на възможност младите хора да участват в процеса на вземане на решения, относно младежките политики;
- Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации на територията на общината;
- Подпомагане реализирането на младежки инициативи и кампании;
- Задълбочаване контактите на смолянските младежки организации с такива от страната и чужбина чрез работни срещи, семинари, изложения.

6. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора цели създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в Община Смолян чрез:

- Насърчаване на млади хора с изключителни постижения в областта на иновациите и промотиране на техните успехи;
- Популяризиране на възможностите за младежка заетост чрез отворени европейски програми;
- Организиране на младежки трудови борси, съвместно с работодатели и други заинтересовани и компетентни страни;
- Създаване на възможности за стажове в общинска администрация на студенти и ученици.

7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони чрез:

- Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие в селските райони;
- Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местното развитие и инициативни групи;
- Насърчаване на инициативи на младежите и техните организации в малките населени места;
- Участие на младежки организации в опазване, подобряване и управление на природното богатство като основа за устойчиво икономическо развитие;
- Подпомагане дейността на младежки организации в сферата на културата, спорта и др.;
- Подпомагане на земеделски и неземеделски дейности - туризъм, занаяти и други сред младежите;
- Проучване и обсъждане на възможностите за създаване на споделено младежко пространство (клубове по интереси);

8. Развитие на межкултурния и международния диалог чрез:

- Популяризиране възможностите за младежки обмени;
- Популяризиране на европейското сътрудничество в младежката сфера;
- Насърчаване и подпомагане на мобилността на младите хора;
- Стимулиране и подпомагане участието на млади хора в международни и европейски инициативи.

9. Повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността чрез:

- Организиране на информационни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора;
- Увеличаване броя на съвместните инициативи с МВР и училищните ръководства, с младежи без родителски контрол (отсъстващи родители, непълни семейства) и ранно отпадналите от образование;
- Провеждане на спортни прояви за превенция на младежката престъпност;
- Изграждане на доверие между младите хора и правоохранителните органи;
- Повишаване на културата за пътна безопасност сред младите хора.

VII. ПРЕДЛАГАНИ ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности са изброени в Приложение №1.

VIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Представителство на младите хора в местното самоуправление и в обществения живот
- Успешна професионална и социална реализация на младежите
- Увеличаване броя на спортуващите
- Активно участие в социални и културни организации и проекти, осигуряващи формирането на гражданско общество
- Повишено ниво на информираност и придобити умения и знания за здравословен начин на живот
- Повишена активна гражданска позиция и включване на младите хора в дейности по превенцията на зависимостите
- Намаляване на младежката престъпност
- Повишена активност и участие на младите хора в европейски и международни проекти и инициативи

- Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми
- Създадени условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи
- Увеличен брой на доброволците в Смолян

IX. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Постигането на изброените цели се осъществява чрез изпълнението на конкретни дейности в партньорство между Община, институции, неправителствени организации, образователни институции и граждани и се координира чрез провеждане на заседания с Консултативния съвет за младежта. Взаимодействието се осъществява чрез регулярни срещи с младежи и неправителствени организации, работещи в сферата на младежките дейности, други заинтересовани страни и организиране на Дни на отворените врати.

X. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Кметът ръководи и координира дейностите по изпълнението на Общинския план за младежта в община Смолян, който се приема с Решение на Общински съвет и е отворен за актуализация при необходимост. Съществена е ролята и на Консултативния съвет за младежта към Кмета на община Смолян.

XI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

След приемане на Общинския план за младежта от Общински съвет - Смолян, същият се публикува на сайта на Общината в раздел „Младежки дейности“.

XII. ФИНАНСИРАНЕ

- Финансовите средства за изпълнение на Общински план за младежта се планират ежегодно в рамките на годишния общински бюджет.
- Финансирането се осъществява и със средства от фондовете на ЕС и други програми.